

Quickscan Gemaal Uitwateringskanaal Nol Zeven te Hoofdplaat

Quickscan in het kader van de Omgevingswet

5.1.2e

**WAARDEN
BURG**
Ecology

**we
consult
nature.**

Quickscan Gemaal Uitwateringskanaal Nol Zeven te Hoofdplaat

Quickscan in het kader van de Omgevingswet

5.1.2e

Status uitgave: definitief, versie 3.0

Rapportnummer: 24-488
Projectnummer: 24-0845
Datum uitgave: 30 maart 2026
Projectleider: 5.1.2e
Tweede lezer: 5.1.2e
Foto omslag: 5.1.2e / Waardenburg Ecology
Opdrachtgever: Waterschap Scheldestromen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
Referentie opdrachtgever: PRW134 – PRJ1520A
Akkoord voor uitgave: 5.1.2e
Datum akkoord: 7 februari 2025

Graag citeren als: 5.1.2e 2026. Quickscan Gemaal Uitwateringskanaal Nol Zeven te Hoofdplaat. Quickscan in het kader van de Omgevingswet. Rapport 24-488. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: Gemaal, Hoofdplaat, Omgevingswet, quickscan, natuur

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Waterschap Scheldestromen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 5.1.2e
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

Samenvatting	2
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel	4
1.2 Reikwijdte van het onderzoek	4
1.3 Wettelijk kader	5
1.4 Methodiek onderzoek	7
2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	9
2.1 Beschrijving plangebied	9
2.2 Voorgenomen ingreep, planning en invloedssfeer	10
3 Toetsing soortenbescherming	14
3.1 Algemeen	14
3.2 Planten	14
3.3 Ongewervelden	17
3.4 Amfibieën	19
3.5 Reptielen	19
3.6 Vissen	20
3.7 Grondgebonden en zeezoogdieren	21
3.8 Vleermuizen	22
3.9 Vogels	24
4 Nader onderzoek en maatregelen	25
4.1 Nader onderzoek	25
4.2 Maatregelen om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen	25
4.3 Maatregelen in het kader van vergunningvrije gevallen (specifieke zorgplicht)	26
5 Toetsing Natuurnetwerk Zeeland	27
5.1 Bepaling toetsingskader	27
5.2 Korte effectinschatting NNZ	28
5.3 Afwegingszone natuurgebieden (artikel 5.44 Omgevingsverordening)	29
6 Conclusie en aanbevelingen	32
6.1 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit	32
6.2 Nader onderzoek	32
6.3 Maatregelen om te voldoen aan de specifieke zorgplicht	32
6.4 Natuurkansen	33

6.5	Natura 2000-gebieden	33
6.6	Natuurnetwerk Zeeland	33
6.7	Afwegingszone natuurgebieden (artikel 5.44 van de Omgevingsverordening)	34
6.8	Houtopstanden	34
	Literatuur	35

Samenvatting

Omgevingswet onderdeel soortbescherming (rood: nader onderzoek en/of vergunning nodig, geel: maatregelen nodig, groen: geen gevolgen).

Soortgroep	Effecten (zijn er schadelijke gevolgen/?)	Aanvullend onderzoek om vast te stellen of sprake is van een schadelijke handeling	Maatregelen om schadelijke gevolgen te voorkomen of te beperken (Bal art. 11.27 lid 1a en 1b)	Vervolgstappen i.h.k.v. omgevingsvergunning
Vergunningplichtige gevallen (schadelijke handelingen Bal 11.37, 11.46, 11.54) – maatregelen				
<u>Algemene broedvogels</u>	Vernietiging van nesten of verstoring van broedende vogels langs de oever en op de dijk.	N.v.t	Buiten het broedseizoen werken (globaal van half maart tot half augustus) of broedvogelinspectie uitvoeren voorafgaand aan start.	Er wordt geen vergunning verleend. Schadelijke handelingen moeten worden voorkomen.
<u>Amfibieën</u>	Geen	-	-	-
<u>Broedvogels met jaarrond beschermd nest</u>	Geen	-	-	-
<u>Grondgebonden zoogdieren</u>	Geen	-	-	-
<u>Ongewervelden</u> Teunisbloempijlstaart	Opzettelijk doden van individuen en vernielen van voortplantingsplaatsen	Nader onderzoek op basis van geldende protocollen	Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld welke mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.	Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of een omgevingsvergunning nodig is.
<u>Planten</u> Glad biggenkruid en grote leeuwenklauw	Opzettelijk doden van individuen en vernielen van voortplantingsplaatsen	Nader onderzoek op basis van geldende protocollen	Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld welke mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.	Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of een omgevingsvergunning nodig is.
<u>Reptielen</u>	Geen	-	-	-
<u>Vissen</u>	Geen	-	-	-
<u>Vleermuizen</u>	Opzettelijk verstoren van passerende en/of foeragerende vleermuizen indien verlichting gebruikt wordt	-	Geen verlichting gebruiken of het voorkomen van strooilicht d.m.v. richtarmaturen.	-

Soortgroep	Effecten	Nader onderzoek	Maatregelen om schadelijke gevolgen te beperken (Bal art. 11.27 lid 1a en 1b)	Maatregelen gericht op een 'plus' voor natuur
Vergunningvrije gevallen (Bkl 8.74I) – maatregelen				
Planten (9 soorten)	Doden individuen en vernielen groeiplaatsen	-	Ontzien of verplaatsen van de groeiplaatsen.	-
Insecten (4 soorten)	Doden individuen en vernielen voortplantingsplaatsen	-	Groeiplaatsen van waardplanten ontzien.	-
Korstmossen (2 soorten)	Doden individuen en vernielen groeiplaatsen	-	Groeiplaatsen ontzien	-
Vissen	Geen	-	-	-
Algemene amfibieën	Geen	-	-	-
Reptielen	Geen	-	-	-
Algemene zoogdieren	Opzettelijk doden en/of verstoren van individuen en vernielen van verblijfplaatsen	-	Werkzaamheden in één richting rustig uitvoeren zodat aanwezige zoogdieren voor de werkzaamheden uit kunnen vluchten.	-
Vleermuizen	Geen	-	-	Inbouwen van verblijfplaatsen in de te realiseren bebouwing,
Trekvogels	Geen	-	-	-

Omgevingswet onderdeel gebiedenbescherming en houtopstanden

Beschermingsregime	Effect	Aanvullend onderzoek	Zorgplicht
Natura 2000	Mogelijke verslechterende of verstorende gevolgen zijn op voorhand uitgesloten, met mogelijke uitzondering van effecten van stikstof.	AERIUS-berekening.	Of aanvullende maatregelen in het kader van de zorgplicht noodzakelijk zijn is bekend na het beoordelen van mogelijke effecten door stikstofdepositie.
Natuurnetwerk Nederland	Het plangebied ligt gedeeltelijk in het NNZ. Negatieve effecten treden niet op.	-	N.v.t.
Bescherming van houtopstanden Ow	In het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig.	-	N.v.t.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Waterschap Scheldestromen is voornemens het watersysteem van het afwateringskanaal Nol Zeven te verbeteren. Momenteel voldoet deze niet aan de normen van het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) en het Waterbeheer 21^e eeuw (WB21). Hiervoor worden pompen aangebracht in de uitwateringssluis Nol Zeven en een bedieningsgebouw gebouwd. Deze ingreep kan mogelijk gevolgen hebben voor van nature in het wild levende dieren en/of planten en is daarmee een 'flora- en fauna-activiteit' in de zin van de Omgevingswet (Ow).

Waardenburg Ecology heeft in opdracht van Waterschap Scheldestromen op basis van een oriënterend veldonderzoek (13 december 2024) en bronnenonderzoek de gevolgen van deze ingreep op beschermde soorten en gebieden beoordeeld in het kader van de Omgevingswet. Er wordt getoetst aan de Omgevingswet, onderdelen gebiedenbescherming (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Zeeland), soortenbescherming en houtopstanden. Het doel van het onderzoek is om te bepalen of het project leidt tot nadelige gevolgen en of hiervoor een omgevingsvergunning nodig is. Dit rapport bevat ook een toetsing aan de specifieke zorgplichtbepalingen van de Omgevingswet.

1.2 Reikwijdte van het onderzoek

In voorliggend rapport zijn de gevolgen van de voorgenomen ingreep op Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Zeeland, houtopstanden en (beschermde) soorten planten en dieren in het kader van de Omgevingswet (Ow) beoordeeld. Er zijn geen andere beschermde of bijzondere gebieden vastgesteld door de Provincie Zeeland.

Natura 2000-gebieden

(Significant) nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden op voorhand uitgesloten, uitgezonderd van de effecten door stikstofdepositie. Het plangebied ligt aan de rand van Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Echter zijn directe effecten, zoals areaal-verlies, en indirecte effecten, zoals verstoring of verdroging, op de Natura 2000-gebieden uitgesloten. De aard van de werkzaamheden is beperkt in tijd en omvang. De ingreep betreft hier slechts werkzaamheden aan bestaande kunstwerken in de dijk en het gemaal.

Door de ingreep kunnen wel indirecte effecten door stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden ontstaan. Of er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitat-

of leefgebiedtypen dient met een AERIUS-berekening nader onderzocht te worden. Wanneer stikstofdepositie op omliggende gebieden plaatsvindt zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde: het opstellen van een voortoets of passende beoordeling. De doorlooptijd van het opstellen van dergelijke rapportage tot het aanvragen van een vergunning voor een Natura 2000-activiteit kan van enkele maanden tot een half jaar duren, afhankelijk van de grootte van de stikstofuitstoot.

1.3 Wettelijk kader

De toetsing is uitgevoerd in het kader van de Ow. Voor de wetsteksten verwijzen we naar: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01>

Ten aanzien van natuur kent de wet een soorten- en een gebiedenbescherming.

1.3.1 Soortenbescherming

Met betrekking tot beschermde soorten wordt getoetst of de ingreep gevolgen heeft voor van nature in het wild levende dieren of planten. Is dat het geval, dan is het een 'flora- en fauna-activiteit' in de zin van de Omgevingswet (Ow). In Bijlage I van dit rapport wordt nader ingegaan op het toetsingskader voor een flora- en fauna-activiteit.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bij de Ow wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn (*Vogelrichtlijnsoorten*);
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn (*Habitatrichtlijnsoorten*);
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten (*andere soorten*).

Voor elk beschermingsregime zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningvrije gevallen bepaald. Provincies regelen in een omgevingsverordening of en voor welke flora- en fauna-activiteiten geen vergunningplicht geldt (de vergunningvrije gevallen).

Met betrekking tot Vogelrichtlijnsoorten wordt onderscheid gemaakt tussen soorten met jaarrond beschermde nestplaats, soorten waarvoor dit alleen bij ecologisch zwaarwegende redenen het geval is en soorten waarvan de nestplaats alleen beschermd is als deze in gebruik is.

1.3.2 Gebiedenbescherming

De gebiedenbescherming in de Ow bestaat uit een specifieke zorgplicht, een beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden, regels voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en bijzondere nationale natuurgebieden en landschappen. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geeft een nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht en de rijksregels voor beschermde gebieden. Zoals in § 1.2 beschreven zijn significant negatieve effecten anders dan door stikstofdepositie op voorhand uitgesloten. De beoordeling van stikstofdepositie valt buiten de reikwijdte van dit rapport.

Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)

Het plangebied is gedeeltelijk onderdeel van het NNZ Plaskreek. De Provincie moet zorgdragen voor behoud van kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNZ. Hiervoor zijn per gebied zogenoemde wezenlijke kenmerken en waarden aangewezen. Daaronder vallen ook potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNZ worden door de Provincie per Omgevingsverordening vastgesteld. Het beschermingsregime voor het NNZ is uitgewerkt in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De regels zien erop toe dat de kwaliteit en de oppervlakte van het NNZ niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het NNZ behouden blijft. In het geval dat activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNZ, moeten deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk netto behouden blijven of verbeteren. Voor informatie over de NNZ is de Informatiekaart Natuur (IKN) ontwikkeld.

In Hoofdstuk 6 wordt beschreven welke effecten op het NNZ kunnen optreden.

1.3.3 Houtopstanden

De rijksregels voor de bescherming van houtopstanden staan opgenomen in het Bal (Afdeling 11.3). Voor houtopstanden van 10 are of meer of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen die zich buiten de zogeheten bebouwingscontour houtkap bevinden geldt een algemene meld- en herplantplicht. In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Bovendien worden er geen bomen of struiken verwijderd. Regels van de Ow ten aanzien van houtkap zijn dan ook niet van toepassing.

1.3.4 Specifieke zorgplicht

Naast de algemene zorgplicht (afdeling 1.3 van de wet) kent de Ow voor Natura 2000-gebieden en beschermde soorten een specifieke zorgplicht.

Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden en landschappen

De specifieke zorgplicht houdt kort gezegd in dat bij alle activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, nadelige gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Voorafgaand aan een activiteit moet worden nagegaan of *op voorhand* op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als dat niet kan, dan moet worden vastgesteld wat die verslechterende of significant verstorende gevolgen zijn, gelet op de instandhoudingsdoelen. Vervolgens dienen passende preventieve maatregelen worden getroffen. Tijdens en na de activiteit dient te worden nagegaan of deze maatregelen het beoogde effect hebben. Als toch verslechterende of significant verstorende effecten optreden, dienen de werkzaamheden te worden gestaakt, of, als dit redelijkerwijs niet gaat, moeten passende herstelmaatregelen worden getroffen. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura

2000-activiteiten en bijzondere nationale natuurgebieden en landschappen, maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Beschermde soorten

De specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten houdt kort gezegd in dat iedereen die een activiteit uitvoert, nadelige gevolgen voor *planten en dieren* zoveel mogelijk moet voorkomen, beperken of ongedaan moet maken. De specifieke zorgplicht houdt onder andere in dat voorafgaand aan de activiteit wordt nagegaan of binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwijzingen zijn voor het voorkomen van kwetsbare of bedreigde soorten. Deze soorten betreffen:

- in Nederland van nature in het wild levende Vogelrichtlijnsoorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn;
- geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten van art. 4, 2^e lid Vogelrichtlijn;
- in Nederland van nature in het wild levende soorten van Bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn;
- nationaal beschermde soorten;
- dieren of planten die op nationale Rode lijsten staan.

In deze rapportage worden soorten vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten zoals opgenomen in Bijlage IX van het Bal kortweg aangeduid als '*beschermde soorten*'. De soorten van Bijlage II en V van de Habitatrichtlijn en van de Rode lijst die niet in de categorie 'beschermde soorten' vallen worden aangeduid als '*overige bedreigde of kwetsbare soorten*'.

Disclaimer

De reikwijdte van de specifieke zorgplicht is op dit moment nog niet duidelijk. De formulering van de specifieke zorgplicht laat veel ruimte voor interpretatie die (nog) niet nader ingevuld is door provincies. Dit maakt dat wij ons advies over de invulling van de specifieke zorgplicht geven op basis van *expert judgement* (zie ook Bijlage I).

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om af te wegen welke maatregelen in het kader van de specifieke zorgplicht redelijkerwijs genomen worden. De specifieke zorgplicht is niet vrijblijvend, deze is bestuurs- én strafrechtelijk handhaafbaar.

1.4 Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Gevolgen voor beschermde gebieden en soorten zijn bepaald op basis van de (invloedssfeer van de) voorgenomen ingreep (aard, omvang en duur) en de functie van het plangebied en omgeving voor beschermde soorten en beoordeeld in het kader van de Ow.

Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van de Atlas van de provincie Zeeland (<https://kaarten.zeeland.nl>). Voor een actueel overzicht van beschermde

soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 11 december 2024. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. vijf km om het plangebied en gegevens tot vijf jaar oud. Daarnaast is, voor zover nodig, gebruikgemaakt van achtergronddocumentatie (zie literatuurlijst).

Veldbezoek

Het veldbezoek is op 13 december 2024 uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en omgeving – met behulp van een verrekijker en felle zaklamp – gezocht naar beschermde soorten en sporen (zoals nesten, holen, uitwerpselen, braakballen, knaagsporen en pootafdrukken).

Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten en soorten die zijn opgenomen in Rode lijsten.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na december 2027 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

De onderzoeker die het onderzoek heeft uitgevoerd is door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hem uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten oosten van het dorp Hoofdplaat in de gemeente Sluis. Het plangebied betreft de locatie van de bestaande uitwateringssluis Nol Zeven en werkpaden over bestaande onderhoudspaden op de dijk (Figuur 2.1).

Figuur 2.1. Overzicht van het plangebied met het werkpad van verkeer over de dijk (rode lijn) en de uitwateringssluis waar een bedieningshuis en trafohuisje gerealiseerd worden (paarse vlak).

De uitwateringssluis loost water uit het afwateringskanaal Nol Zeven in de Westerschelde. De bouwlocatie ligt binnendijs en daar is reeds een klein trafohuis aanwezig. Grenzend aan het plangebied ligt een natuurgebied: de Plaskreek. Het werkpad ligt buitendijs en bestaat uit asfalt. De dijk is begroeid met gras en enkele kruiden. De zeezijde van de dijk is verstevigd met basaltzuilen. In figuur 2.2 en 2.3 is een impressie van het plangebied weergegeven.

Figuur 2.2 en 2.3 *Impressie van het plangebied met links de afwateringssluiss binnendijs. Rechts de installatie buitendijs met de Westerschelde op de achtergrond.*

Figuur 2.4 en 2.5 *Zicht op de afwateringssluiss buitendijs. Rechts het dijktafud buitendijs.*

2.2 Voorgenomen ingreep, planning en invloedssfeer

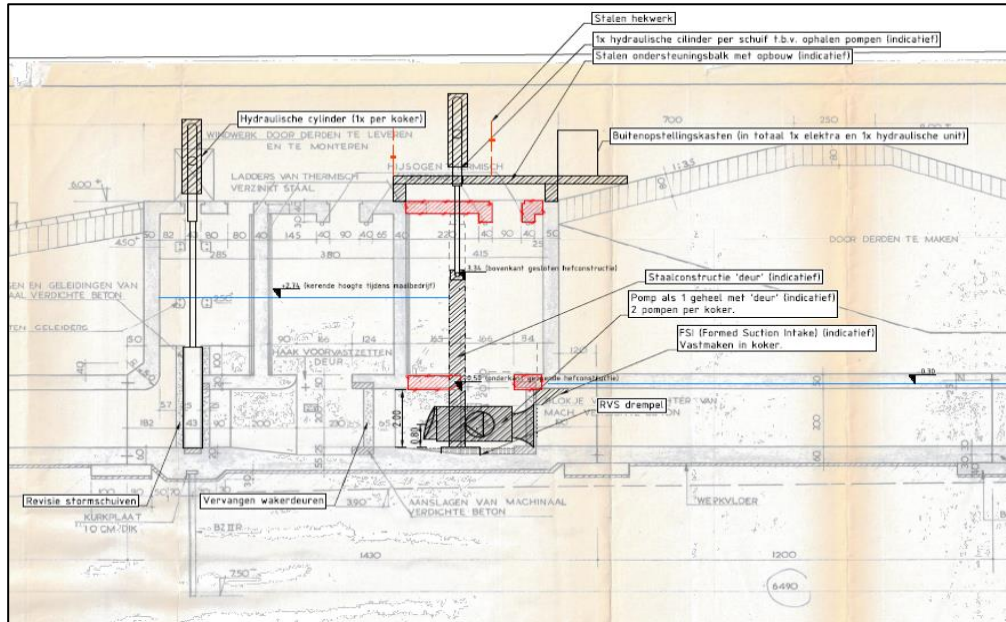
Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door Waterschap Scheldestromen.

Voorgenomen ingreep

Waterschap Scheldestromen is voornemens het watersysteem bij de uitwateringssluiss Nol Zeven te verbeteren. De uitwateringssluiss kan nu alleen onder vrij verval water lozen op de Westerschelde. Dat is dus alleen mogelijk bij laag water. Bij vloed en bij hoge waterstanden ten gevolge van golven bij laag water, is lozen van het water onder vrij verval niet mogelijk. Door de hoge waterstand sluiten de deuren van de sluis automatisch, zodat er geen zout water in het watersysteem komt en de polder niet overstroomt. Met het aanbrengen van pompen in de uitwateringssluiss kan ook bij hoge waterstanden overtollig water uit de polder geloosd worden op de Westerschelde. Hiervoor worden pompen aangebracht in de

bestaande kokers van de uitwateringssluis Zeven. Voor de besturing van de pompen wordt er binnendijks een bedieningsgebouw en een trafohuis gebouwd (Figuur 2.6 en 2.7).

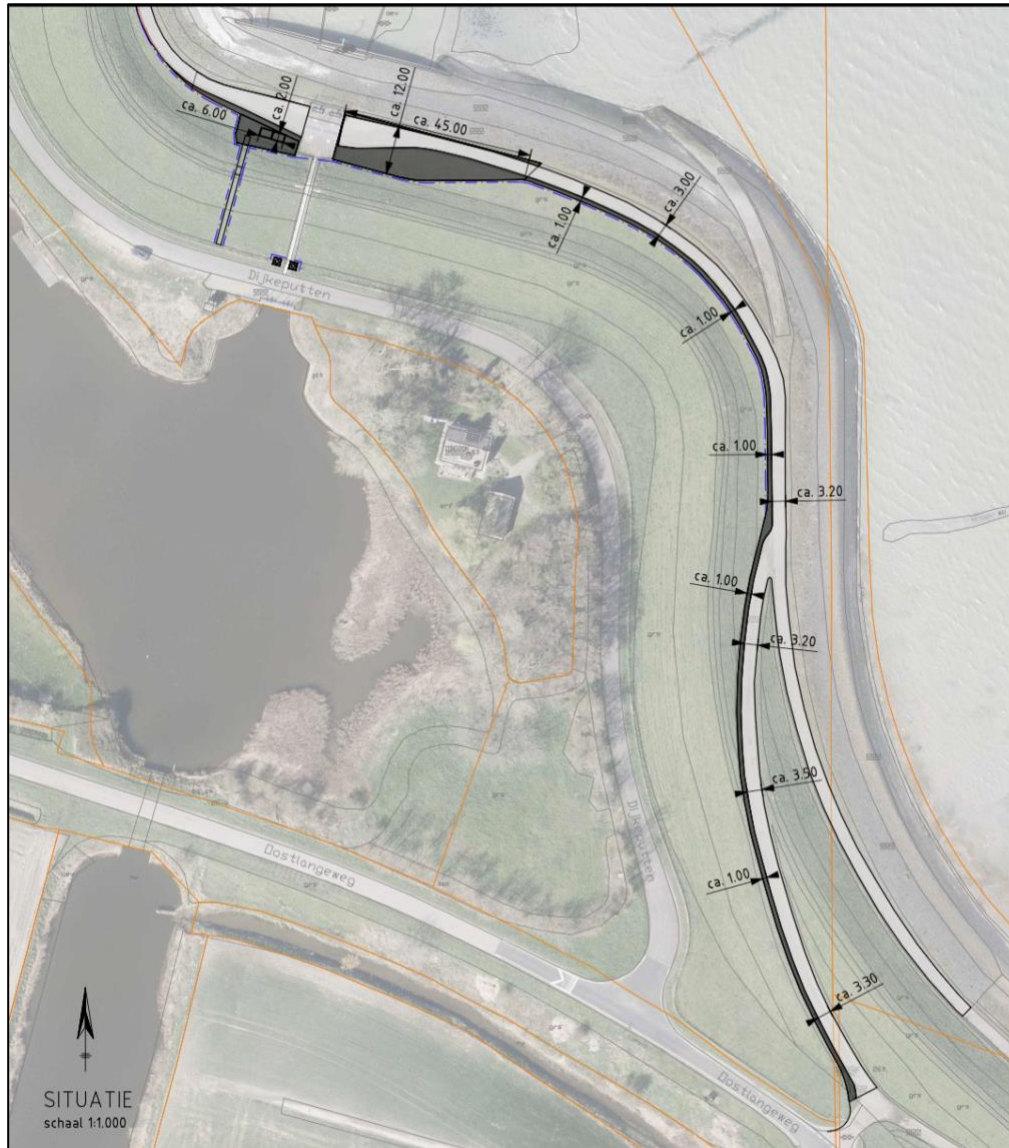
Figuur 2.6 Werktekening van de aan te brengen pompen in het bestaande dijklichaam en uitwateringssluis (aangeleverd door Waterschap Scheldestromen).

Figuur 2.7 Werklocatie (boven) en ontwerp van de te realiseren bebouwing (onder) ten zuiden van de dijk (aangeleverd door Waterschap Scheldestromen).

Het onderhoudspad buitendijks (zie Figuur 2.8) wordt verbreed en verstevigd. Een nieuw hekwerk wordt geplaatst langs dit pad en aan weerszijden van de trap over de dijk.

Figuur 2.8 Plankaart voor de versteviging en verbreding van het onderhoudspad (donkergrijze delen langs het lichtgrijze pad). Het aan te brengen hekwerk is aangegeven met de blauwe lijnen. (Bron: Waterschap Scheldestromen).

Planning

De werkzaamheden zullen circa één jaar in beslag nemen en worden jaarrond uitgevoerd. Een precieze startdatum is nog niet bekend.

Invloedssfeer

In de aanlegfase wordt materiaal en materieel aangevoerd via de werkpaden en bestaande dijkopritten aan de noord- en zuidzijde plaatsvinden.

Het merendeel van de werkzaamheden vindt plaats bij het gemaal zelf, zowel binnen- als buitendijs. Gedurende de aanlegfase is de betredingsdruk op alle onderdelen van de planlocatie hoger dan gebruikelijk. Ingeschat wordt dat de inzet van kranen en graafmachines leiden tot de maatgevende verstoring. Deze reikt in het open landschap (binnendijs) tot verstoring met een invloedssfeer van circa 75 meter.

In de gebruiksfase is geen inzet van materieel meer nodig. Verstoring is dan niet meer aan de orde. Uitvoering van onderhoud en inspecties vinden plaats met gebruikelijk werkverkeer en zijn conform inzet in de huidige situatie.

3 Toetsing soortenbescherming

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep het volgende beoordeeld:

- Komen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit (mogelijk) beschermde en/of overige kwetsbare en bedreigde soorten voor (zie par. 1.3)?
- Kunnen voor deze soorten nadelige gevolgen op voorhand worden uitgesloten?
- Als deze gevolgen niet kunnen worden uitgesloten welke gevolgen kan de activiteit voor deze soorten hebben en is daarbij sprake van een zogenoemde schadelijke handeling?
- Zijn mogelijke gevolgen voor beschermde en/of overige kwetsbare en bedreigde soorten als gevolg van de voorgenomen activiteit met maatregelen te voorkomen?
- Is voor de betreffende soorten een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig?

3.2 Planten

3.2.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten planten

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de groenknolorchis (Beschermingsregime 'Habitatrichtlijn'), bergnachtorchis, bokkenorchis, glad biggenkruid en grote leeuwenklauw (Beschermingsregime 'Andere soorten') (NDFF, 2024).

Waarnemingen van de groenknolorchis beperken zich tot een klein, vochtig natuurgebied 3,8 kilometer ten westen van het plangebied. In het plangebied ontbreekt het aan geschikte groeiplaatsen zoals nat laagveen of nat humeus zand. Op basis van verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat wordt het voorkomen van een functie voor de groenknolorchis in het plangebied uitgesloten.

Van de bergnachtorchis is in 2022 een groeiplaats gevonden in het natuurgebied De Plaskreek, aan de overkant van de watergang op circa 350 meter van het plangebied. Deze soort groeit op matig voedselarme en matig vochtige gronden in struwelen en soms in weilanden. In het plangebied zijn alleen voedselrijke bermstructuren en dijken aanwezig. Geschikte groeiplaatsen voor de bergnachtorchis ontbreken in het plangebied. Het plangebied vervult geen functie voor de bergnachtorchis.

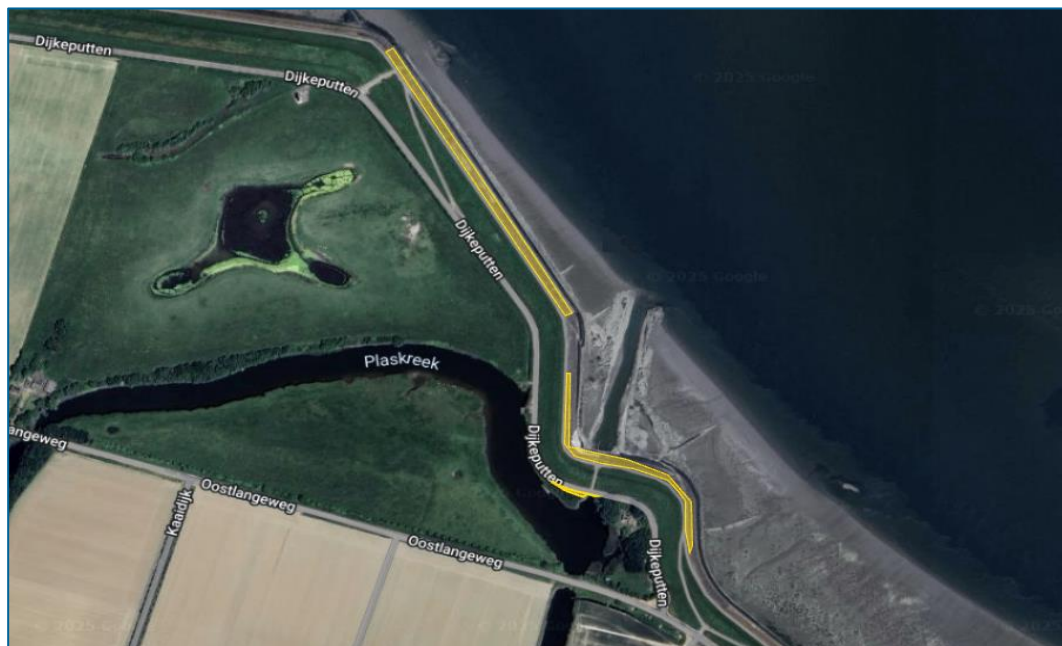
Waarnemingen van de bokkenorchis in de omgeving van het plangebied zijn alleen bekend van een locatie twee kilometer ten westen van het plangebied. De bokkenorchis komt voor

op matig vochtige, voedselarme, kalkrijke, humeuze grond in struwelen en graslanden. Het plangebied bestaat uit voedselrijke bermen en dijken, groeiplaatsen van de bokkenorchis zijn in het plangebied niet aanwezig. Het plangebied vervult geen functie voor de bokkenorchis.

Er zijn waarnemingen bekend van glad biggenkruid op een industrieterrein circa vijf kilometer ten oosten van het plangebied (NDFF, 2024). Op de locatie waar bebouwing gerealiseerd wordt en tussen de bestrating bij de afwateringssluis is zanderige, open bodem aanwezig. Dit biedt groeiplaatsen voor glad biggenkruid (Figuur 3.1). In december is glad biggenkruid als rozet aanwezig of afgestorven, waardoor de plant mogelijk wel voorkomt in het plangebied maar niet zichtbaar is. Mogelijk vervult het plangebied een functie voor glad biggenkruid.

De grote leeuwenklauw groeit op vochtige tot vrij droge, voedselrijke grond op plekken zoals in bermen van onverharde wegen, graanakkers, dijken en langs spoorwegen. Op de locatie waar bebouwing gerealiseerd wordt en tussen de bestrating bij de afwateringssluis is open bodem aanwezig. Dit biedt groeiplaatsen voor grote leeuwenklauw (Figuur 3.1). In december is grote leeuwenklauw afgestorven, waardoor de plant mogelijk wel voorkomt in het plangebied maar niet zichtbaar is. Mogelijk vervult het plangebied een functie voor grote leeuwenklauw.

Figuur 3.1 Potentiële groeiplaatsen voor glad biggenkruid en grote leeuwenklauw in het plangebied weergegeven in gele vlakken.

De sluis bestaat voornamelijk uit beton. Geschikte groeiplaatsen voor beschermde muurflora, zoals vochtige verweerde muren met kalkspecie, is niet aanwezig. Bovendien zijn er in de wijde omgeving geen waarnemingen van beschermde muurflora bekend (NDFF, 2024). Het plangebied vervult geen functie voor andere beschermde planten.

3.2.2 Functie van het plangebied voor overige bedreigde of kwetsbare soorten planten

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van soorten planten en korstmossen met een status op de Rode lijst (NDFF, 2024). In Tabel 3.1 is een overzicht weergegeven van overig bedreigde of kwetsbare vaatplanten en korstmossen die (mogelijk) aanwezig zijn in het plangebied op basis van het aanwezige habitat. In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van overig bedreigde of kwetsbare mossen of schimmels bekend.

Tabel 3.1 *Kwetsbare of bedreigde soorten planten en korstmossen die mogelijk voorkomen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit met status op de Rode lijst en/of Habitatrichtlijn II of V soorten (NDFF, 2024).*

Soort(groep)	Status	Voorkomen
Vaatplanten		
Absintalsem	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Blauwe zeedistel	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Gewone zoutmelde	RL: Kwetsbaar	Aanwezig
Melkkruid	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Klavervreter	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Muurhavikskruid	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Paardenbloemstreepzaad	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Zeealsem	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Zeeweegebree	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Korstmossen		
Gemarmerd vingermos	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Gewone zeecitroenkorst	RL: Kwetsbaar	Aanwezig

3.2.3 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Beschermde soorten

Binnen het plangebied zijn mogelijk groeiplaatsen van glad biggenkruid en grote leeuwenklauw aanwezig. Grond- en graafwerkzaamheden leiden bij aanwezigheid tot het vernietigen van groeiplaatsen van glad biggenkruid en grote leeuwenklauw, soorten van het ‘*Beschermingsregime andere soorten*’. Dit is een schadelijke handeling onder de Ow, waarvoor een vergunning nodig is (artikel 11.54, eerste lid, Bal).

Om de functie van het plangebied voor glad biggenkruid en grote leeuwenklauw te bepalen is nader veldonderzoek nodig bij de parkeerplaats en rondom de afwateringssluis (zie Hoofdstuk 4). Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kan worden vastgesteld of een vergunning nodig is en maatregelen nodig zijn om schadelijke gevolgen voor deze soort te beperken.

Overige bedreigde of kwetsbare soorten (Bijlage II, V en Rode lijst)

Het plangebied biedt geschikt habitat voor meerdere soorten planten en korstmossen met een status kwetsbaar op de Rode lijst. Met de werkzaamheden kunnen mogelijk

groeiplaatsen van deze soorten verloren gaan. Schadelijke gevolgen voor deze soorten zijn niet te voorkomen, maar kunnen met maatregelen redelijkerwijs worden beperkt (zie hoofdstuk 4).

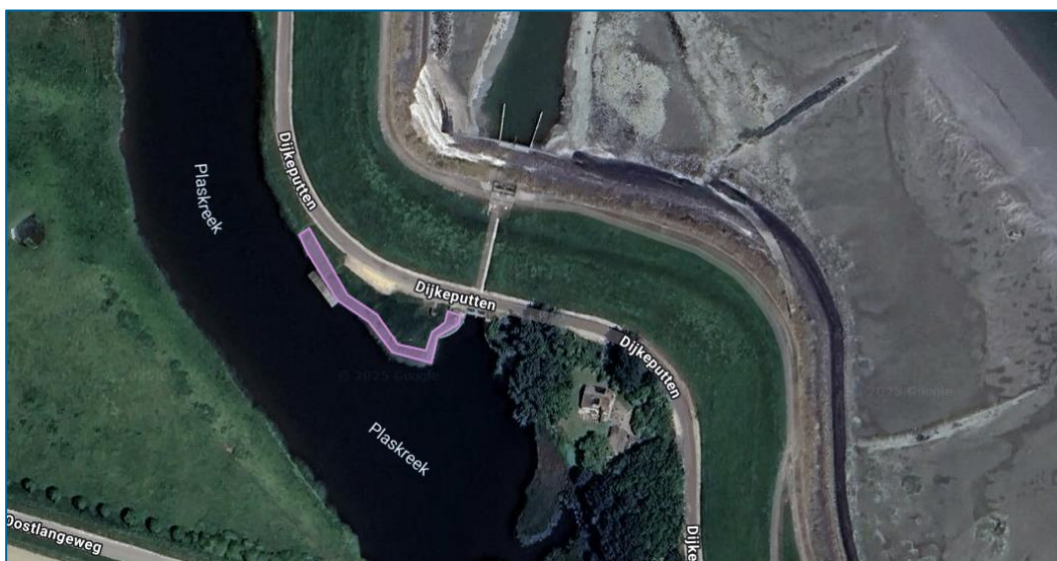
3.3 Ongewervelden

3.3.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten ongewervelden

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de grote vos (Beschermingsregime 'Andere soorten') en de teunisbloempijlstaart (Beschermingsregime 'Habitatrichtlijnen') (NDFF, 2024).

De grote vos is een dagvlinder die overwintert in holtes en schuilplaatsen zoals boomholtes, bunkers en schuren. De voortplanting vindt plaats op vrijstaande populieren en wilgen. De bebouwing in het plangebied is niet toegankelijk voor dagvlinders. In het plangebied bevinden zich geen bomen. In het plangebied is geen overwinterings- of voortplantingsbiotoop aanwezig. Daarom is een functie voor de grote vos in het plangebied uitgesloten.

De teunisbloempijlstaart is een zwervende nachtvlinder die verspreid in Nederland wordt waargenomen. De teunisbloempijlstaart gebruikt de teunisbloem, harig wilgenroosje en grote kattenstaart als waardplant. Tijdens het veldbezoek is aan de binnendijkse oever harig wilgenroosje waargenomen. Ook biedt deze oever en de aangrenzende berm geschikte groeiplaats voor de andere waardplanten zoals de grote kattenstaart (Figuur 3.2). Het voorkomen van waardplanten (voortplantingsplaatsen) en rupsen van de teunisbloempijlstaart binnen het plangebied kan daardoor niet worden uitgesloten.

Figuur 3.2 Groeiplaatsen van waardplanten en daarmee voortplantingshabitat voor teunisbloempijlstaart in het plangebied (paars).

Op basis van verspreidingsgegevens en het veldbezoek biedt het plangebied geen functie voor andere beschermde soorten ongewervelden.

3.3.2 Functie van het plangebied voor overige bedreigde of kwetsbare soorten ongewervelden

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van overige bedreigde of kwetsbare ongewervelden (NDFF, 2024). In Tabel 3.2 is een overzicht weergegeven van overige bedreigde of kwetsbare geleedpotigen die (mogelijk) aanwezig zijn in het plangebied.

Tabel 3.2 Kwetsbare of bedreigde ongewervelden die mogelijk voorkomen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit met status op de Rode lijst en/of Habitatrichtlijn II of V soorten (NDFF, 2024).

Soort(groep)	Status	Voorkomen
Gele luzernevlinder	RL: Bedreigd	Mogelijk aanwezig
Gewoon muizenootje	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Kleine parelmoervlinder	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig
Melkelfje	RL: Kwetsbaar	Mogelijk aanwezig

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) en het veldbezoek worden geen andere bedreigde of kwetsbare soorten ongewervelden in het plangebied verwacht.

3.3.3 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Beschermde soorten

De graafwerkzaamheden bij de binnendijkse berm en omgeving kunnen waardplanten van de teunisbloempijlstaart aantasten. Om uitsluitel te kunnen geven over het voorkomen van de teunisbloempijlstaart in het plangebied is nader veldonderzoek nodig (zie Hoofdstuk 4). Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kan worden vastgesteld of een vergunning nodig is en maatregelen nodig zijn om schadelijke gevolgen voor deze soort te beperken.

Overige bedreigde of kwetsbare soorten (Bijlage II, V en Rode lijst)

Grond- en graafwerkzaamheden leiden tot het vernietigen van habitat en waardplanten van de gele luzernevlinder (klavers), kleine parelmoervlinder (viooltjes) en het melkelfje (gewone berenklaauw en fluitenkruid), allen soorten van de rode lijst. Nadelige gevolgen voor deze soorten zijn niet te voorkomen maar kunnen met maatregelen redelijkerwijs worden beperkt (paragraaf 4.2).

3.4 Amfibieën

3.4.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten amfibieën

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de kamsalamander en de rugstreeppad bekend (NDFF, 2024). Tevens zijn algemene soorten bekend uit de omgeving zoals de bruine kikker, gewone pad en de kleine watersalamander.

In poelen op ten minste 4,4 kilometer ten zuiden van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de kamsalamander (Beschermingsregime '*Habitatrichtlijnsoorten*'). Rondom het plangebied zijn enkel grotere waterlichamen aanwezig maar deze staan in verbinding met de omgeving en bevatten vis. Derhalve wordt voortplantingswater voor de kamsalamander uitgesloten. Het plangebied heeft daarmee geen functie voor de kamsalamander.

Waarnemingen van de rugstreeppad (Beschermingsregime '*Habitatrichtlijnsoorten*'). zijn bekend uit natuurgebied Braakman, circa 5 kilometer ten westen van het plangebied. Ten westen van de Braakman zijn geen waarnemingen bekend van de rugstreeppad. Tussen bekende populaties en het plangebied bevinden zich brede watergangen en een wegnnet dat een belemmering kan zijn voor verspreiding van de rugstreeppad. Wegens het ontbreken van geschikt habitat zoals ondiepe, snel opwarmende, geïsoleerde, visvrije wateren wordt het voorkomen van voortplantingswater van de rugstreeppad in het plangebied uitgesloten. Op basis van recente verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) en de afwezigheid van geschikt voortplantingswater in de omgeving van het plangebied wordt het voorkomen van de rugstreeppad uitgesloten.

In het plangebied bevindt geen geschikt voortplantingswater of landbiotoop voor andere beschermde amfibieën. Enkele ondiepe oeverzones van het binnendijkse waterlichaam, nabij het plangebied, kunnen worden gebruikt als voortplantingswater van algemeen voorkomende amfibieën zoals de bruine kikker en de gewone pad (*Beschermingsregime 'andere soorten'*). Wegens het ontbreken van dekking en schuilmogelijkheden heeft het plangebied geen functie als landbiotoop.

3.4.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de oeverzone, die mogelijk geschikt is als voortplantingswater voor algemene amfibieën. Negatieve effecten op amfibieën zijn dan ook uitgesloten. Maatregelen en/of nader onderzoek zijn niet benodigd.

3.5 Reptielen

3.5.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten reptielen

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) wordt het voorkomen van beschermde reptielen in het plangebied uitgesloten. Het ontbreekt aan waarnemingen in de wijde

omgeving van het plangebied. Tevens is er in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig zoals structuren die dekking bieden in combinatie met zonnige en zandige plekken voor de eileg.

3.5.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

In het plangebied wordt het voorkomen van beschermde soorten reptielen uitgesloten. Derhalve zijn negatieve effecten op beschermde reptielen uitgesloten, maatregelen en/of nader onderzoek is niet benodigd.

3.6 Vissen

3.6.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten zoogdieren

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde soorten vissen. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen bekend. Wel kunnen algemene vissoorten zoals de driedoornige stekelbaars of de karper voorkomen in de buurt van de sluis.

3.6.2 Functie van het plangebied voor overige bedreigde of kwetsbare soorten vissen

In de Westerschelde zijn waarnemingen bekend van de fint (Rode lijst: verdwenen in Nederland) en de spiering (Rode lijst: kwetsbaar). De status van de fint betekent dat de soort in Nederland zich niet meer voortplant. De paai van beide soorten vindt plaats in zoet water in een rivier, nadat de vissen vanuit de zee stroomopwaarts zijn gezwommen. Omdat de sluis slechts water loost vanuit het binnenland onder vrij verval kunnen de vissen niet het uitwateringskanaal inzwemmen. De fint en de spiering worden in de Westerschelde gevangen maar het plangebied biedt geen voortplantingshabitat voor deze soorten.

3.6.3 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Op basis van beschikbare informatie is beoordeeld dat er geen sprake is van schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde en/of nadelige gevolgen voor bedreigde soorten vissen. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op vissen. Er zijn geen maatregelen nodig en nader onderzoek naar beschermde en/of bedreigde soorten vissen is niet nodig.

Algemene vissoorten zoals de driedoornige stekelbaars en de karper kunnen voorkomen in het water bij de sluis. De vissen kunnen vrijuit en ver wegzwemmen in het waterlichaam grenzend aan het plangebied. Maatregelen zijn niet nodig.

3.7 Grondgebonden en zeezoogdieren

3.7.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten zoogdieren

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van zeezoogdieren zoals de bruinvis, gewone dolfijn, gewone zeehond en de grijze zeehond. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van de haas, konijn, steenmarter, veldspitsmuis en de wezel (NDFF, 2024).

De Westerschelde vormt leefgebied voor zeezoogdieren. De bruinvis en gewone dolfijn (Beschermsregime '*Habitatrichtlijnsoorten*') komen nooit aan land, derhalve heeft het plangebied geen functie voor deze soorten. De gewone en grijze zeehond kunnen incidenteel worden waargenomen nabij de buitendijkse oever van het plangebied. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen bevinden zich niet op deze dijk, maar op zandbanken elders in de Westerschelde (Hoekstein *et al.*, 2024). Een functie van het plangebied voor deze soorten is uitgesloten.

In het plangebied zijn geen holtes of ruimtes onder schuilelementen waargenomen die geschikt zijn als verblijfplaats voor marterachtigen zoals de steenmarter of de wezel (allen *Beschermsregime andere soorten*) (NDFF, 2024). Daarnaast ontbreekt het in het plangebied aan vegetatie met voldoende dekking voor deze soorten. Het plangebied heeft geen functie als leefgebied of verblijfplaats voor marters.

In het plangebied zijn waarnemingen van het konijn bekend (Beschermsregime '*andere soorten*') (NDFF, 2024). In het plangebied of de directe omgeving zijn geen konijnenburchten waargenomen. De grassige delen van de dijk kunnen wel uitmaken van het foerageergebied van het konijn. Op basis van de aard en de beperkte omvang van het plangebied in relatie tot de omgeving betreft het plangebied geen essentieel leefgebied. In de omgeving is veel meer geschikt leefgebied aanwezig, in de vorm van grazige dijktaaluds ten oosten en westen van het plangebied.

De haas (Beschermsregime '*andere soorten*') komt voor in de omgeving van het plangebied, voornamelijk op de akkers en graslanden ten zuiden van het plangebied (NDFF, 2024). De dijk kan onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de haas. De dijk is gelegen naast een doorgaande weg met autoverkeer en wandelaars met honden. Op basis van de aard en de beperkte omvang van het plangebied in relatie tot de omgeving betreft het plangebied geen essentieel leefgebied. In de omgeving is veel meer geschikt leefgebied aanwezig, in de vorm van akkers en vergelijkbare grazige dijktaaluds ten oosten en westen van het plangebied.

Waarnemingen van de veldspitsmuis zijn bekend uit het natuurgebied Braakman circa vijf kilometer ten zuidoosten van het plangebied (NDFF, 2024). De veldspitsmuis komt voor in open gebieden met een gesloten en goed ontwikkelde kruidenvegetaties. Het plangebied bestaat slechts uit grasdijken en open bermen, het ontbreekt aan een goed ontwikkelde vegetatie en dekking. Het plangebied biedt geen leefgebied voor de veldspitsmuis.

Daarnaast komen algemene, provinciaal vrijgestelde soorten zoogdieren voor in de omgeving van het plangebied zoals de bruine rat. Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soorten.

3.7.2 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow**

Werkzaamheden in het plangebied kunnen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (*Beschermingsregime andere soorten*) treffen. Voor deze soorten betreft het een vergunningvrij geval en is dus géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Het betreft (lokaal, regionaal en landelijk) algemeen voorkomende soorten en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

3.7.3 **Maatregelen en/of nader onderzoek**

Op basis van de beschikbare informatie is beoordeeld dat er sprake is van vrijgestelde schadelijke handelingen ten aanzien van algemene zoogdieren. Maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 4, nader onderzoek is niet nodig.

3.8 **Vleermuizen**

3.8.1 **Functie van het plangebied voor beschermde soorten vleermuizen**

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis (allen beschermingsregime *Habitatrichtlijn*) (NDFF, 2024).

In het plangebied is een trafohuisje aanwezig (Figuur 3.3). Dit huisje biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen doordat openingen geschikt voor vleermuizen niet aanwezig zijn (BIJ12, 2017; BIJ12, 2024). De uitwateringssluus bestaat uit betonnen onderdelen en er zijn geen openingen geschikt voor vleermuizen aanwezig. Derhalve biedt deze ook geen verblijfplaatsen voor vleermuizen. In het plangebied en de omgeving zijn ook geen bomen aanwezig met holtes die geschikt kunnen zijn voor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

Figuur 3.3 Het reeds bestaande trafohuisje in het plangebied. Deze biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

De lijnvormige structuur van de dijk, waar het plangebied zich deels bevindt, kan onderdeel zijn van een vliegroute van vleermuizen.

Het water in de directe omgeving van het plangebied biedt insecten die prooidieren voor vleermuizen kunnen zijn en vormt daarmee mogelijk een onderdeel van het foerageergebied. In de omgeving van het plangebied is meer geschikt foerageergebied aanwezig, het water rondom het plangebied is niet onderscheidend. Het is daarmee geen essentieel foerageergebied.

3.8.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

De dijk in het plangebied is mogelijk onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Tijdens en na afronding van de werkzaamheden blijft de lijnvormige structuur van de dijk behouden. Derhalve worden mogelijke vliegroutes of foerageergebied niet fysiek aangetast. Indien (tijdelijke) verlichting in het plangebied wordt aangebracht zijn maatregelen nodig verstoring van vleermuizen en hun vliegroutes en foerageergebied te voorkomen, en daarmee om schadelijke handelingen ten aanzien van vleermuizen te voorkomen. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgesloten. Met de werkzaamheden worden dan ook geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast.

3.8.3 Maatregelen en/of nader onderzoek

Op basis van beschikbare informatie is beoordeeld dat er sprake kan zijn van schadelijke handelingen ten aanzien van passerende en foeragerende vleermuizen. Maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 4, nader onderzoek is niet nodig.

3.9 Vogels

3.9.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats (cat. 1-4)

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats¹ vastgesteld. Er zijn geen bomen of struiken aanwezig binnen het plangebied.

De grote gele kwikstaart is als wintergast bekend voor te komen in Zeeland. Als broedvogel is de grote gele kwikstaart vooral bekend uit de Achterhoek en Limburg waar de soort broedt in nissen en spleten in stenige oevers of kunstwerken langs snelstromende wateren. In het plangebied is geen snelstromend water aanwezig en ontbreekt het aan broedgevallen in de provincie. Een functie als broedlocatie voor de grote gele kwikstaart is in het plangebied niet aanwezig.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

De waterkant langs de sluis biedt geschikt broedbiotoop voor algemene watervogels met drijvende nesten zoals de fuut en de meerkoet. De grasstructuur van de dijk biedt geschikt broedbiotoop voor algemene grondbroeders zoals de graspieper. Dit zijn soorten waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is.

3.9.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats (cat. 1-4)

Het plangebied heeft geen functie voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaats. Effecten van de voorgenoemde activiteit op soorten met een jaarrond beschermd nest zijn uitgesloten. Daarmee zijn ook schadelijke handelingen in het kader van de Omgevingswet ten aanzien van deze vogels uitgesloten.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is (inclusief cat. 5 soorten)

Werkzaamheden in het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat nesten van vogelsoorten die in gebruik zijn beschadigd raken of verlaten worden door de oudervogels als gevolg van verstoring. Hiervoor is geen vergunning mogelijk. Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen door het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 4).

¹ Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Deze soorten zijn op Rijksniveau en provinciaal niveau vastgesteld.

4 Nader onderzoek en maatregelen

4.1 Nader onderzoek

Uit het onderzoek moet blijken welke functies het plangebied heeft voor glad biggenkruid, grote leeuwenklauw en de teunisbloempijlstaart, of de uit te voeren activiteit schadelijke gevolgen heeft en een omgevingsvergunning nodig is en zo ja welke maatregelen noodzakelijk zijn om schadelijke gevolgen te voorkomen of te beperken.

Glad biggenkruid

Om de functie van de parkeerplaats en zanderige plekken bij de afwateringssluis voor glad biggenkruid met voldoende zekerheid te kunnen vaststellen is nader onderzoek nodig. Dit kan doormiddel van een eenmalig veldbezoek in de bloeiperiode van deze soort, juni – september. Hierbij wordt in geschikt habitat gezocht naar groeiplaatsen van deze soort.

Teunisbloempijlstaart

In de oeverzone van het plangebied en mogelijk de directe omgeving daarvan zijn waardplanten van de teunisbloempijlstaart aanwezig. Om de functie van het plangebied voor deze soorten te kunnen vaststellen is nader onderzoek nodig. Hiervoor worden drie bezoeken gebracht in de periode juli tot half augustus. Hierbij worden waardplanten afgezocht naar rupsen (Bos-Groenen^{5.1.2e} en ^{5.1.2e}, 2023).

Grote leeuwenklauw

Om een functie van de parkeerplaats en zanderige plekken bij de afwateringssluis voor grote leeuwenklauw met voldoende zekerheid te kunnen vaststellen is een eenmalig veldbezoek benodigd in de bloeiperiode van deze soort, half mei - augustus. Hierbij zal in geschikt habitat worden gezocht naar groeiplaatsen van deze soort.

4.2 Maatregelen om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen

Broedvogels

Het plangebied en de directe omgeving biedt geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogels. Indien werkzaamheden in het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd (globaal half maart t/m half augustus) is een controle op aanwezigheid van nesten noodzakelijk. Maximaal twee dagen van te voren wordt het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden door een ecooloog geïnspecteerd op aanwezigheid van broedvogels. Indien aanwezig kunnen aanvullende maatregelen benodigd zijn.

Vleermuizen

Om schadelijke handelingen voor passerende en foeragerende vleermuizen te voorkomen moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- Verlichting alleen richten op verharde delen en niet uit laten stralen naar het dijklichaam (vliegroute) of wateroppervlakten (foerageergebied). Er kan worden gewerkt met armaturen die het licht goed richten en die een scherpe bundel ("scherpe cut-off") hebben om onnodige verstrooiing tegen te gaan.
- Vleermuisvriendelijke amberkleurige (led)verlichting plaatsen.

4.3 Maatregelen in het kader van vergunningvrije gevallen (specifieke zorgplicht)

Er kunnen negatieve effecten optreden op algemene, vrijgestelde soorten. Echter moeten voor deze soorten wél maatregelen worden genomen om invulling te geven aan de algemene zorgplicht (art. 1.6 van de Ow). Het is aan de initiatiefnemer om te bepalen welke maatregelen redelijkerwijs genomen (kunnen) worden. Die maatregelen betreffen:

Voorafgaand aan de werkzaamheden

- Groeiplaatsen van vaatplanten en korstmossen van de rode lijst worden ontzien of verplaatst naar vergelijkbaar habitat nabij de oorspronkelijke locatie, maar buiten de werkzaamheden.

Tijdens de werkzaamheden

- Werkzaamheden worden vanuit één richting rustig uitgevoerd en bij voorkeur richting een open einde. Zo kan aanwezige fauna voor de werkzaamheden uit naar aansluitend geschikt habitat vluchten.
- De werkzaamheden worden zoveel mogelijk vanaf de bestaande wegen uitgevoerd zodat de bodem en oever zo min mogelijk wordt betreden.

5 Toetsing Natuurnetwerk Zeeland

5.1 Bepaling toetsingskader

Een deel van het plangebied is gelegen in het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ), onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bescherming van het Natuurnetwerk Zeeland is vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening. Daarin wordt gesteld dat bij ingrepen in het NNZ getoetst moet worden of die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNZ, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het NNZ. In principe is aantasting van het NNZ niet toegestaan, tenzij sprake is van:

1. plannen met een groot belang voor de samenleving, waarvoor geen alternatieven met minder impact op de natuur bestaan;
2. plannen die per saldo leiden tot een versterking van het NNZ;
3. kleine veranderingen, die juist bedoeld zijn om andere bestaande functies binnen het NNZ in stand te houden.

Figuur 6.1 Ligging van het plangebied en het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)
(bron kaart: kaarten.zeeland.nl)

Figuur 6.2 Ligging van beheertypen van het Natuurnetwerk Zeeland (NNN). Op de plek van de bouwlocatie bevindt zich het beheertype brak water N04.03 (bron: atlasvanzeeland)

De bouwlocatie van het bedieningsgebouw en het trafohuisje ligt in NNZ gebied 'de Plaskreek' (zie Figuur 6.2).

In de provinciale verordening is opgenomen dat bestaande bebouwing en functies behouden mogen blijven. In het geldende omgevingsplan is deze locatie bestemd als 'Waterstaatwerken'. Indien geen negatieve effecten optreden op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied is de daaronder ook de nieuwe bebouwing toegestaan (Comm. opdrachtgever en provincie). Een formele toetsing aan het NNZ is niet noodzakelijk, wel zijn hieronder mogelijke effecten kort beschreven.

5.2 Korte effectinschatting NNZ

Binnendijs ligt een werklocatie in het NNZ. Dit betreft een kleine werklocatie voor de bouw van een bedieningsgebouw (circa 5x15m) en een trafohuisje (circa 5x5m). Er treedt een beperkt ruimtebeslag op door de aanleg van deze bebouwing. Op deze locatie is een grazige berm aanwezig, gedeeltelijk verstoord doordat de toplaag kapot is gereden door autoverkeer. Op deze locatie zijn geen bijzondere natuurwaarden voor het NNZ aanwezig. Het te gebruiken werkpad wat gebruikt gaat worden om bij het gemaal te komen ligt op de dijk. De dijk is geen onderdeel van het NNZ.

De realisatie van het nieuwe pompsysteem heeft effect op het peilbeheer. Het winterpeil kan verhoogd worden, omdat het systeem minder afhankelijk wordt van de waterstand op de Westerschelde. Het zomerpeil blijft gehandhaafd (Waterschap Scheldestromen, 2023).

Het afvoergebied Nol Zeven, waar natuurgebied Plaskreek deel van uitmaakt, is voor een groot deel van de waterafvoer afhankelijk van de uitwateringssluys Nol Zeven. Bij hoge waterstanden of ongunstige windrichtingen op de Westerschelde is het regelmatig niet mogelijk om gedurende meerdere dagen te spuien. In dergelijke situaties is het gebied aangewezen op afvoer via het afvoergebied Passageule richting het gemaal van Cadzand, dat zich op circa 35 km afstand bevindt.

Daarnaast moet het afvoergebied Nol Zeven extra water verwerken afkomstig uit Vlaanderen. In combinatie met ongunstige omstandigheden, zoals hevige neerslag en hoge waterstanden op de Westerschelde, leidt dit regelmatig tot wateroverlast.

Momenteel worden de winterpeilen in het afvoergebied bewust laag gehouden om voldoende buffercapaciteit te creëren voor perioden waarin afvoer niet mogelijk is. Dit leidt echter tot structureel lagere waterstanden dan optimaal, zowel op landbouwpercelen als in natuurgebieden binnen het peilgebied. Door uitbreiding van de afvoercapaciteit met een gemaal wordt het gebied minder gevoelig voor inundaties. Hierdoor ontstaat ruimte om de waterpeilen onder normale omstandigheden beter af te stemmen op de gewenste situatie.

Ook voor de afvoergebieden Passageule en Cadzand zal de aanleg van een gemaal bij Nol Zeven een positief effect hebben. Doordat Nol Zeven bij hoge waterstanden meer water kan afvoeren, zal de frequentie van wateroverlast in deze gebieden afnemen. Voor natuurgebied Plaskreek betekent dit dat het peilbeheer na installatie van het gemaal beter kan worden afgestemd op het gewenste natuurpeil, wat de natuurontwikkeling ten goede komt. Negatieve effecten op de natuurdoelen in het NNZ niet te verwachten.

Alle effecten op planten en dieren die in de omgeving, en dus ook in het NNZ, voorkomen zijn besproken in H3. Passende maatregelen waarmee effecten op voorhand voorkomen worden of redelijkerwijs zoveel mogelijk beperkt worden besproken in H4. Hiermee is een effect op het NNZ zoveel mogelijk beperkt.

5.3 Afwegingszone natuurgebieden (artikel 5.44 Omgevingsverordening)

In artikel 5.44 van de Omgevingsverordening van de provincie Zeeland is opgenomen dat voor projecten binnen een bufferzone van 100 meter rondom een natuurgebied in de motivering van het omgevingsplan moet worden aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurgebied.

Onderstaande onderbouwing geeft invulling aan de benodigde toetsing ten aanzien van bovengenoemd artikel 5.44 van de Omgevingsverordening.

Aanwezige natuurdoeltypen

De voorgenomen ontwikkeling ligt binnen de afwegingszone van 100 meter rond bestaand natuurgebied met binnendijs de natuurdoeltypen 'brak water' en 'vochtig hooiland' en buitendijs het natuurdoeltype 'schor of kwelder'.

Het natuurdoeltype N04.03 brak water omvat uiteenlopende kwaliteiten (www.Bij12.nl):

"Brak water is van belang voor enkele waterplanten en voor biezten; ruppiasoorten, groot nimfkruis, zilte waterranonkel, brede zannichellia, zeegras, ruwe bies en heen. Ook algen

zijn van belang: verschillende soorten darmwier, zeesla, roodwieren, groene draadalg en kiezelwieren. Brak water kan ondiep zijn, warmt dan snel op en is daarom een goede paaipplaats voor brakwatergrondel, dieldoornige stekelbaars, grote koornaarvis, zwarte grondel, dikkopje en andere vissen. Een verbinding met de zee is voor vissen van groot belang. In brak water leven vele kleine organismen als mosdiertjes, brakwaterpoliep, roeipootkreeftjes, brakwatervlokreeften, muggenlarven, zeeduizendpoot, kokerjuffers, aasgarnaal, brakwatergarnaal, vorksprietgarnaal, oprolpissebed, brakwaterpissebed, bootsmannetjes, waterkevers, schelpen en vele slakjes. Het rijke onderwaterleven is voedsel voor o.a. lepelaar, tureluur, kluut, en trekvogels. Noordse woelmuis komt vaak voor in de oeverzone en in de begeleidende ruigten.”

Natuurdoeltype Vochtig hooiland N10.02 wordt als volgt omschreven (www.Bij12.nl):

“Het gaat om bloemrijke graslanden, vaak geel van soorten als ratelaar, gewone roklaver, moerasrolklaver, geel walstro, scherpe boterbloem, kruipende boterbloem of dotterbloem. Vochtig hooiland is minder zeggenrijk dan nat schraaland. Ze zijn nu niet meer interessant voor boeren door hun lage productie en eiwit-arm gewas, maar ze behoorden ooit tot de betere graslanden.”

Natuurdoeltype Schor of kwelder N09.01 wordt als volgt omschreven (www.Bij12.nl):

“Schor of kwelder toont een duidelijke zonering die bepaald wordt door de mate van overstrooming. Pioniervegetaties met zeekraal komen voor op de dagelijks overstroomde lage kwelders. De middelhoge kwelder wordt nog wel regelmatig overstroomd, hier heersen kweldergrassen, lamsoor en zeeweegbree. De hoge kwelders zijn begroeid met dichte matten van grassen en russen. Door lage duintjes; kommen met slik; krekens en kleine getijdengeultjes, is het landschap zeer gevarieerd.”

Deze natuurdoeltypen in de nabijheid van het plangebied vormen niet de best ontwikkelde vormen van de betreffende natuurdoeltypen; dit wordt mede veroorzaakt door de aanwezigheid van het gemaal, de beperkte omvang van de natuurterreinen en het gebruik van het natuurgebied Plaskreek als buffer voor overtollig water.

Effecten en beoordeling

Relevante aspecten van de voorgenomen ontwikkeling zijn:

- Extra verkeersbewegingen en betreding;
- (Geluids)verstoring;
- Ruimtebeslag.

Het ruimtebeslag binnen natuurgebied Plaskreek is besproken onder 5.1 en 5.2 en wordt hier verder niet behandeld. Omdat materieel en medewerkers op paden en wegen blijven, worden effecten van betreding (vertrapping) uitgesloten.

In de aanlegfase leidt de voorgenomen ingreep maximaal één jaar tot extra verkeersbewegingen via bestaande opritten aan noord- en zuidzijde van de planlocatie. Op de bouwlocatie van het bedieningsgebouw en trafohuisje is de betredingsdruk in deze periode hoog (zie Hoofdstuk 2).

De (geluids)verstoring door inzet van materieel heeft naar verwachting beperkt effect. De natuurdoeltypen brak water en vochtig hooiland zijn niet gevoelig voor (geluids)verstoring omdat het planten en onderwaterdieren omvat. De werkzaamheden vinden niet in het water plaats en bovengronds; effecten zijn daardoor uitgesloten.

Tot het natuurdoeltype schor of kwelder behoren enkele dieren (vogels en noordse woelmuis) die wel verstoringgevoelig zijn. Noordse woelmuis komt niet voor nabij het gemaal. De genoemde vogelsoorten foerageren slechts in aantallen van enkele dieren in vanwege de zeer beperkte omvang en gedurende een deel van de dag (tijdens laag water). In de huidige situatie is de schor of kwelder al sterk verstoord door randinvloeden (verstoring van passanten, inwaaiend vuil en stroming vanuit het gemaal). Geluidsverstoring door de werkzaamheden leidt niet tot extra verstoring doordat de golfslag van de zee al een relatief hoog geluidsniveau heeft.

De verstoring van de werkzaamheden leidt niet tot een groter verstoord gebied en is bovendien tijdelijk van aard (maximaal een jaar). Effecten als gevolg van verstoring in de aanlegfase worden uitgesloten. In de gebruiksfase zijn geen verdere effecten aan de orde.

De werkzaamheden leiden kortom niet tot effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het natuurgebied.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Op grond van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de uit te voeren activiteit (mogelijk) nadelige gevolgen heeft voor algemeen voorkomende soorten amfibieën en kleine zoogdieren. Het betreft een vergunningvrij geval en voor deze soorten is dus géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Wel is de specifieke zorgplicht van toepassing, waaruit maatregelen vloeien (zie paragraaf 6.3).

6.2 Nader onderzoek

Op basis van de beschikbare informatie kan geen uitsluitel worden gegeven over de betekenis van het plangebied voor glad biggenkruid, grote leeuwenklauw en de teunisbloempijlstaart. Om hierover uitsluitel te kunnen geven is nader onderzoek nodig. Dit nader onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de daarvoor geldende onderzoeksprotocollen. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit benodigd zijn.

Doorlooptijd

Het nader onderzoek duurt van juni tot uiterlijk eind augustus. Wanneer uit het nader onderzoek blijkt dat er geen schadelijke handelingen zijn, hoeven er geen vervolgstappen genomen te worden. Bij het aantreffen van beschermde soorten/functies: na afloop van het onderzoek dient een activiteitenplan opgesteld te worden door een ecologisch deskundige (ca. 4 weken). Dit plan wordt ingediend tezamen met het nader onderzoek bij de vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit. De beslistermijn voor het bevoegd gezag om de vergunning te verlenen is 8 weken. Hierna kan gestart worden met de werkzaamheden (tenzij er nog maatregelen getroffen moeten worden, dit is afhankelijk van de aanwezige soorten).

6.3 Maatregelen om te voldoen aan de specifieke zorgplicht

Maatregelen om schadelijke gevolgen te voorkomen

Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels om negatieve gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Overige maatregelen vergunningvrije gevallen

In het kader van de specifieke zorgplicht moeten redelijkerwijs maatregelen genomen worden om de mogelijke gevolgen voor beschermde, kwetsbare of bedreigde soorten te beperken of ongedaan te maken. In hoofdstuk 4 zijn de maatregelen beschreven die in het

kader van de specifieke zorgplicht genomen kunnen worden. Het is aan de initiatiefnemer om te bepalen welke maatregelen redelijkerwijs genomen (kunnen) worden.

6.4 Natuurkansen

In de huidige situatie sluiten de sluisdeuren bij hoog buitenwater niet geheel, waardoor een zoete lokstroom aanwezig is. Er is daardoor beperkte intrek mogelijk voor vissen die van zout naar zoet water trekken.

In de toekomstige situatie wordt rekening gehouden met behoud van deze vorm van vismigratie.

De optrekbare pompen zullen worden uitgevoerd als horizontale onderwateropstelling met visveilige hydrauliek. Bij de aanbesteding van de pompen wordt de volgende eis opgenomen:

“De visveiligheid van de toegepaste pompen moet aantoonbaar 95% visoverleefbaarheid of hoger zijn op het werkpunt van 100% capaciteit bij een Hstat van 2,50 mwk of lager, aan te tonen middels modelberekeningen en tevens onafhankelijke testresultaten van het betreffende pomptype conform de vereisten uit NEN-EN 18110:2025 (voorheen NEN 8775:2020+2022).”

Hoewel er geen wettelijke verplichting voor geldt, wordt aanbevolen om bij de bouw van het bedieningsgebouw verblijfsvoorzieningen voor vleermuizen en/of vogels te realiseren. Verblijfplaatsen kunnen o.a. gerealiseerd worden in gevels en daken. Voor meer informatie over het creëren van verblijfplaatsen in nieuwbouw wordt verwezen naar de checklist groen bouwen: <https://www.checklistgroenbouwen.nl/>.

6.5 Natura 2000-gebieden

(Significant) nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden op voorhand uitgesloten, uitgezonderd van de effecten door stikstofdepositie. Het plangebied ligt gedeeltelijk in Natura 2000-gebied. Maar directe effecten, zoals areaal-verlies, en indirecte effecten, zoals verstoring of verdroging, op de Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Door de ingreep kunnen wel indirecte effecten door stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden ontstaan. Of er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitat- en leefgebiedtypen, dient met een AERIUS-berekening nader onderzocht te worden. Wanneer stikstofdepositie op omliggende gebieden plaatsvindt zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde: het opstellen van een voortoets of passende beoordeling. De doorlooptijd van het opstellen van dergelijke rapportage tot het aanvragen van een vergunning voor een Natura 2000-activiteit kan van enkele maanden tot een half jaar duren, afhankelijk van de depositiehoogte.

6.6 Natuurnetwerk Zeeland

De bouwlocatie van het plangebied is onderdeel van het NNZ. In de provinciale verordening is opgenomen dat bestaande bebouwing en functies behouden mogen blijven.

De werkzaamheden zijn aan de rand van het NNZ. Naast ruimtebeslag zijn effecten op het NNZ niet te verwachten. Alle effecten op planten en dieren die in de omgeving, en dus ook in het NNZ, voorkomen zijn besproken in H3. Passende maatregelen waarmee effecten op voorhand voorkomen worden of redelijkerwijs zoveel mogelijk beperkt worden besproken in H4. Een effect op het NNZ wordt daarmee tot een minimum beperkt.

6.7 Afwegingszone natuurgebieden (artikel 5.44 van de Omgevingsverordening)

Op grond van artikel 5.44 van de Omgevingsverordening is nagegaan in hoeverre sprake is van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden binnen een bufferzone van 100 meter van natuurgebieden. Beoordeeld is dat de werkzaamheden niet tot effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van de Plaskreek leiden.

6.8 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt, een kapmelding (Ow) is niet van toepassing.

Literatuur

Rapporten

BIJ12 (2017). Kennisdocument gewone grootoorvleermuis. *Plecotus auritus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, april 2024.

5.1.2e & 5.1.2e (2023). Onderzoeksprotocol vlinders en libellen. Rapport VS2023.058, De Vlinderstichting, Wageningen.

5.1.2e, 5.1.2e & 5.1.2e 2024. Watervogels en zeehonden in de Zoute Delta in 2022/2023. Rijkswaterstaat, Centrale informatievoorziening Rapport BM 24.01. Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2024-01. Deltamilieu Projecten, Vlissingen.

Waterschap Scheldestromen (2023). Factsheets Nol Zeven West-Zeeuws-Vlaanderen. Versie 4.0. 13 april 2023.

Online bronnen

NDFF, 2024. www.ndff.nl. Geraadpleegd op 11 december 2024.

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl (alleen gevalideerde waarnemingen)

Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Omgevingswet

In deze bijlage worden de relevante onderdelen van de Ow ten aanzien van soortenbescherming samengevat. De teksten zijn grotendeels ontleend aan de 'Handreiking Toelichting natuurbescherming onder de Omgevingswet' van het Netwerk Groene Bureaus. Voor de teksten van de Ow verwijzen we naar: wetten.overheid.nl.

Flora- en fauna-activiteit

Een 'flora- en fauna-activiteit' in de Ow is een: 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. Er is er al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een *mogelijk* gevolg heeft voor één in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Ow.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient onder andere rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (*specifieke zorgplicht*) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (*vergunningsplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen*). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden art. 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht

In het Bal is een *specifieke zorgplicht* opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Ow staat. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. De specifieke zorgplicht houdt in ieder geval in dat voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl.
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl.
- Dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten.
- Nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Ook de voor bovengenoemde soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats vallen onder de specifieke zorgplicht.

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevegd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of

passende herstelmaatregelen. Tijdens en na het verrichten van de activiteit moet wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben (dus: monitoring).

In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden ‘vastgesteld’ of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er *aantoonbaar* aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Ow zowel *bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd*. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

Interpretatie specifieke zorgplicht

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. De reikwijdte van de specifieke zorgplicht is op dit moment nog niet duidelijk. De formulering van de specifieke zorgplicht laat veel ruimte voor interpretatie die (nog) niet nader ingevuld is door provincies. Onze interpretatie van de reikwijdte van de specifieke zorgplicht is gebaseerd op *expert judgement* en het voorstel van **5.1.2e** (2023¹).

Rode lijst soorten(groepen)

Wij richten ons in de natuurtoets in principe op ‘dieren en planten’ van de Rode lijsten (zoals letterlijk benoemd in de Ow), dus niet op niet-dierlijke of niet-planten zijnde soorten organismen, zoals paddenstoelen en korstmossen. Daarbij worden de volgende statussen van de Rode lijst meegenomen: gevoelig, kwetsbaar, bedreigd en ernstig bedreigd. Uitgangspunt is daarbij dat de specifieke zorgplicht een focus vergt op de mogelijke nadelige gevolgen op de staat van instandhouding van soorten en niet zozeer op nadelige gevolgen voor ieder exemplaar afzonderlijk.

Onderzoeksinspanning

Iemand die een flora- en fauna-activiteit wil verrichten op een plek, moet controleren of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de buurt kwetsbare of bedreigde soorten voorkomen. Onduidelijk is welke onderzoeksinspanning verricht moet worden. Wij vullen deze onderzoeksverplichting in door het raadplegen van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

De soortenbeschermingsregimes

In het Bal wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn (*Vogelrichtlijnsoorten*). Dit betreft alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn;
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn (*Habitatrichtlijnsoorten*). Dit betreft soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;

¹ **5.1.2e**. Voorstel invulling specifieke zorgplicht FF-activiteiten Ow. LinkedIn bericht 30 oktober 2023.

- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten (*andere soorten*). Dit betreft soorten genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal.

Onder iedere paragraaf (11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4) zijn de vergunningsplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend zoals onder de Wet natuurbescherming, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij:

- vogels op grond van artikel 11.37, eerste lid Bal;
- dier- en plantensoorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bonn en Bern op grond van artikel 11.46, eerste lid, Bal;
- dieren van bijlage IX, onder A van het Bal op grond van artikel 11.54, eerste lid, Bal.

De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

- het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrichtlijn. NB geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

Uitzonderingen vergunningsplicht en vergunningsvrije gevallen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- In een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan).
- In een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie aangewezen soorten en handelingen).
- Bij ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (In art. 4.31 van de Omgevingsregeling zijn de flora- en fauna-activiteiten die genoemd zijn in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningsvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or).
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Beoordelingsregels vergunning

Een vergunning wordt alleen verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- of er geen andere bevredigende oplossing is;
- de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang;
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Hiernavolgend is een Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet opgenomen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 28, 38, 40